

Νεκρή φύση στη Χαλκιδική

Έχασε τη ζωή της από 50 χρόνια θα ξαναγίνει το δάσος, αν δεν κτισθεί ή μετατραπεί σε βοσκότοπο

«Τουλάχιστον πενήντα χρόνια πρέπει να περάσουν προκειμένου να επανέλθει το δάσος στην περιοχή της πυρκαγιάς κατάσταση. Φυσικά, υπό την προϋπόθεση ότι δεν θα επιτραπεί το... κτίσιμο ούτε θα μετατραπεί η έκταση σε βοσκότοπο».

ΡΕΠΟΡΤΑΖ:

Φωτεινή Στεφανοπούλου, Νικολέττα Μουτούση, Χάρης Καρανίκας

Οκτώντας Τσουγκράκης, δασολόγος - ορνιθολόγος και υπεύθυνος του Γραφείου Θεσσαλονίκης της Ορνιθολογικής Εταιρείας, δεν αφίνει περιθώρια αμφιβολίας. Η οικολογική καταστροφή - την αναγνώρισε και ο υπουργός Εσωτερικών - που προκλήθηκε στην Κασσάνδρα σε έκταση 50.000 στρεμμάτων είναι τεράστια.

Στις φλόγες παραδόθηκε το μοναδικό στην Ελλάδα καταφύγιο των σπάνιων νεροχελωνών της οικογένειας testudinata, που προστατεύεται

Η ταυτότητα της καταστροφής

50.000

στρέμματα
έγιναν στάχτη

11%

υπολογίζεται ότι
καταλαμβάνουν τα
δάσος χαλεπίου
πεύκης, όπως αυτά
που κάπικαν στην
χερσόνησο της
Κασσάνδρας (με βάση
τα στοιχεία της
Εθνικής Απογραφής
Δασών)

50 χρόνια

Θα πρέπει να περάσουν προκειμένου να επανέλθει το δάσος στην περιοχή της πυρκαγιάς κατάσταση με την προϋπόθεση ότι δεν θα μετατραπεί σε βοσκότοπο και θα προστατευθεί από τους καταπατητές

Όπως αναφέρει ο δρ Κώστας Θάνος, αναπληρωτής καθηγητής Φυσιολογίας Φυτών του Τμήματος Βιολογίας στο Πανεπιστήμιο Αθηνών «στην Ελλάδα, οι δύο τελευταίες δεκαετίες έχουν αποβεί καταστροφικότατες για τα πευκοδάση. Η βόσκηση και κάθε άμεση ή έμμεση ανθρώπινη δραστηριότητα στις καμένες και αναγεννώμενες περιοχές υποβαθμίζουν τα μεσογειακά πευκοδάση και οδηγούν [μεταξύ άλλων] σε μείωση της πυκνότητας των πεύκων. Άλλοι ωνται το οικοσύστημα»

πρόβλημα δεν προκαλείται τόσο από τον αριθμό των νεκρών πουλιών, αφού συνήθως αυτά καταφέρουν και απομακρύνονται όταν αντιλαμβάνονται τον κίνδυνο. Εξαφανίστηκε ένας σημαντικός βιότοπος. Όλα τα προαναφερόμενα είδην και πολλά περισσότερα δεν θα βρίσκουν τόπο για να αναπαραχθούν την επόμενη άνοιξη».

Απουσία σωστής διαχείρισης των δασών πριν από τη φωτιά και όχι μόνο έλλειψη μέσων κατάσβεσης, διακρίνουν πίσω από τις μεγάλες καταστροφές δασολόγοι και ειδικοί στις δασικές πυρκαγιές.

«Τα δάση καίγονται γιατί τα εγκαταλείψαμε», υποστηρίζει ο κ. Αδ. Καρώνης, δασολόγος, από τη διεύθυνση Αναδασώσεων του

υπουργείου Γεωργίας.

Ενδεικτικό είναι πώς τις τελευταίες δεκαετίες, παρά τη σημαντική ενίσχυση των μέσων δασοπυρόσβεσης, ο αριθμός των πυρκαγιών έχει αυξηθεί. Όπως επισημαίνουν οι ειδικοί, τα δάση έχουν ανάγκη της φωτιές για να ανανεώνονται, αλλά η συνχρόνη εκδήλωσης των πυρκαγιών σε συνδυασμό με τον τερματισμό κάθε δραστηριότητας στα δάση οδηγεί στις καταστροφές.

Για παράδειγμα, όπως λέει ο κ. Καρώνης, στα δάση με πεύκα δεν γίνεται πλέον ρπτινοσύλλογη, καθώς δεν θεωρείται προσδοφόρα αυτή η δραστηριότητα. Ως αποτέλεσμα, συσσωρεύεται στα δένδρα καύσιμη ύλη - βιομάζα - που ενισχύει τις πυρκαγιές.

Αναφερόμενο πάντως στην επόμενη πέμπτη για τη Χαλκιδική, οι δασολόγοι τάσσονται κατά των παρεμβάσεων για την αναδάσωση της περιοχής. «Δεν χρειάζεται τεχνητή αναδάσωση στη Χαλκιδική», τονίζει ο δασολόγος Ν. Χλύκας. «Το είδος των δένδρων της περιοχής, αυτό της χαλεπίου πεύκης, έχει την ιδιότητα να αναγεννάται φυσικά», διευκρινίζει.

Αυτό που απαιτείται, σύμφωνα με τον κ. Χλύκα, «είναι μόνο να προστατευθούν τα εδάφη». Εκτός από τους πιθανούς καταπατητές, χρειάζεται να ληφθούν μέτρα ώστε να μην παρασυρθούν τα εδάφη από τις πλημμύρες για παράδειγμα, να δημιουργηθούν ξύλινα φράγματα.

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΑΠΟ ΤΙΣ ΠΛΗΜΜΥΡΕΣ

Εκτός από τους πιθανούς καταπατητές, χρειάζεται να ληφθούν μέτρα και για να μην παρασυρθούν τα εδάφη από τις πλημμύρες

ονται από τη Σύμβαση της Βόννης και διαβιούσαν γύρω από τη λίμνη Μαυρόμπαρα, ιδιαίτερης οικολογικής σημασίας βιότοπο, σε υψόμετρο 200 μέτρα πάνω από το Πολύχρονο.

Και αν τελικά κάποιες χελώνες κατάφεραν να γλιτώσουν από τις φλόγες βουτώντας στη νερά της Μαυρόμπαρας, υπάρχει μεγάλος φόβος πως θα δυσκολευτούν ιδιαίτερα να επιβιώσουν καθώς η τροφή τους περιορίζεται σε φυτά που βρίσκονται γύρω από τη λίμνη.

Είχαν βρει καταφύγιο

Στο πευκοδάσος που καταστράφηκε, υπήρχαν ενδείξεις ότι είχαν βρει καταφύγιο λίγα τσακάλια, είδος που είναι υπό εξαφάνιση στην Ελλάδα. «Ο χαμός τους αποτελεί σοβαρό πλάγιμα. Τα ερευνητικά προγράμματα του WWF Ελλάς δείχνουν ότι οι πληθυσμοί του τσακαλού είχαν μειωθεί δραματικά τα τελευταία 25 χρόνια στην χώρα μας. Μέχρι το 1990 ήταν είδος «επικρυμένο» από την πολιτεία και δινόταν αμοιβή για τη θανάτωσή του από τα δασαρχεία», επισημαίνει ο κ. Τσουγκράκης.

«Ισως το μόνο αισιόδοξο στοιχείο είναι ότι έχει περάσει η εποχή της αναπαραγωγής των πτηνών», συμπληρώνει ο ίδιος. Στο κατεστραμμένο δάσος - τυπικό δείγμα μεσογειακού πευκοδάσους - ζούσαν καρδερίνες, σπίνοι, γερακίνες, βραχοκιρκίνες, σαλιγκάρια, αγριομέλισσες, σαύρες, αγριογούρουνα, πάπιες

ΤΗ ΜΑΧΗ των αναζωπυρώσεων έχασε για τρίτη μέρα χθες, η κρατική μηχανή στη Χαλκιδική και τη Μάνη, με αποτέλεσμα οι δύο μεγάλες πυρκαγιές να έχουν αποτεφρώσει σχεδόν διπλάσιο αριθμό δασικών εκτάσεων απ' όσες έχουν καθεί τα δύο τελευταία χρόνια. Την ίδια ώρα, ανυπολόγιστες είναι οι συνέπειες στην οικονομία των δύο περιοχών και κυρίως στον τουρισμό. Ήδη, οι Έλληνες παραθεριστές έχουν εγκαταλείψει και τις δύο περιοχές, ενώ τουλάχιστον

600 Βρετανοί τουρίστες αναχώρησαν πρόωρα από τη Χαλκιδική, όπου έκαναν τις διακοπές τους. Η αναχώρηση των Βρετανών και τα εγκληματικά λάθη που έγιναν στην αντιμετώπιση της πυρκαγιάς προκάλεσαν εκτενή και δυσμενή σχόλια στα ρεπορτάρια των διεθνών μέσων ενημέρωσης. Είναι χαρακτηριστικό το ρεπορτάριο του BBC που μιλούσε για χάος, ενώ για «ανύπαρκτο σχεδιασμό και αδυναμία συνεργασίας μεταξύ των υπηρεσιών» γράφει η «Πάραντια».

Οι φωτιές συνέχιζαν το καταστροφικό τους έργο έως αργά χθες το βράδυ. Η Λακωνία δέχθηκε και δεύτερο πλήγμα, καθώς έξιπασε φωτιά και στη Μονεμβασία, που όμως περιορίσθηκε λίγες ώρες αργότερα. Στη Μάνη οι κάτοικοι παραμένουν χωρίς ρεύμα και νερό, ενώ οι αναζωπυρώσεις οδήγησαν σε εκκενώσεις οικισμών στον Δίμο Οιτύλου. Αντίθετα, στο Μαίναλο η φωτιά εξικολούθησε να μάινεται σε δύο μέτωπα στις περιοχές Χρυσοβύται και Λυκόχεια έ-

ως αργά χθες, για δεύτερη μέρα. Εφιαλτικές στιγμές, όμως, πέρασαν χθες τα ξημερώματα οι κάτοικοι της Νέας Σκιώνης Χαλκιδικής, όταν αναζωπυρώθηκε το μέτωπο της πυρκαγιάς. Αμέσως εκκενώθηκαν τα σπίτια και οι δύο τουριστικές μονάδες της περιοχής, και ο κόσμος πανικόβλητος στράφηκε για μία ακόμη φορά προς τη θάλασσα, όπου και πέρασε ολόκληρη τη νύχτα. Οι άλλες τέσσερις εστίες της φωτιάς, που έκαιγαν στην ανατολική πλευρά

του ποδιού, από την Κρυοπηγή μέχρι το Πευκοχώρι, κατασβέστηκαν, αφήνοντας πίσω τους στάχτες και αποκαΐδια. • Άμεσα αναδασωτές θα κηρυχθούν οι πληγείσες περιοχές της Χαλκιδικής, ενώ θα αποζημιωθούν οι πληγέντες, όταν ολοκληρωθεί η καταγραφή των ζημιών, ανακοίνωσε ο υπουργός Εσωτερικών κ. Π. Παυλόπουλος. Από τη συνεργασία της Κεντρικής Μακεδονίας 1 εκ. ευρώ για την κάλυψη των άμεσων αναγκών των πληγείσων περιοχών.

ΔΥΣΜΕΝΗ ΣΧΟΛΙΑ ΣΤΑ ΡΕΠΟΡΤΑΖ ΤΩΝ ΔΙΕΘΝΩΝ ΜΕΣΩΝ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ

Χάθηκε η μάχη των αναζωπυρώσεων και στις δύο μεγάλες φωτιές

ΤΗ ΜΑΧΗ των αναζωπυρώσεων έχασε για τρίτη μέρα χθες, η κρατική μηχανή στη Χαλκιδική και τη Μάνη, με αποτέλεσμα οι δύο μεγάλες πυρκαγιές να έχουν αποτεφρώσει σχεδόν διπλάσιο αριθμό δασικών εκτάσεων απ' όσες έχουν καθεί τα δύο τελευταία χρόνια. Την ίδια ώρα, ανυπολόγιστες είναι οι συνέπειες στην οικονομία των δύο περιοχών και κυρίως στον τουρισμό. Ήδη, οι Έλληνες παραθεριστές έχουν εγκαταλείψει και τις δύο περιοχές, ενώ τουλάχιστον

την προηγούμενη εβδομάδα οι πληγείσες περιοχές έχουν αποκαΐδιαστε στην ανατολική πλευρά